

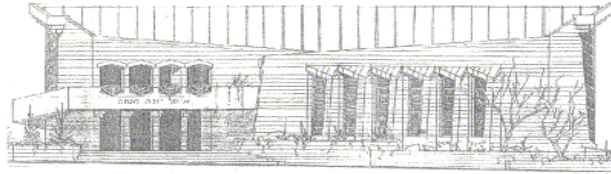
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spektor

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

אוהל יונה מנחם

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשה פי' כי תשא תשס"ח בנושא:

שמחת חתן וכלה

מאת הרב דוד ספקטור, רב הקהילה

חתונה בין הקב"ה לכנסת ישראל

הכלה מוזכרת בפרשת כי תשא (לא, יח): "וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה כִּלְתּוֹ לְדַבֵּר אֶתוֹ בְּהַר סִינַי לְחַת הַעֲדַת לַחַת אֲבֹנֵי קִתְּבִים בְּאֶצְבַּע אֱלֹהִים. ה' נֹתֵן לְמֹשֶׁה בַּהֲרַר סִינַי שְׁנֵי לֹחוֹת הַבְּרִית "כִּלְתּוֹ" כְּמוֹ כֹּלָה. וּמִי כִלְתּוֹ שֶׁל הַקֶּבֶ"ה ? הַתְּשׁוּבָה נִמְצְאָה בַּמִּדְרָשׁ תַּנְחוּמָא (כִּי תִשָּׂא, יט): "וּכְשֶׁם שֶׁקִּרְאָתִי אֶתְכֶם (עַם יִשְׂרָאֵל) 'כֹּלָה' אֶף הַתּוֹרָה קִשְׁטָתִיהָ כִּכְלָה: מִקְרָא, מִשְׁנָה, תַּלְמוּד, הַלְכוֹת וְאֲגָדוֹת." זֶאת אֹמֶרֶת שֶׁבַּהֲרַר סִינַי הַקֶּבֶ"ה הוּא הַחֲתָן וְאֵנַחְנוּ עִם יִשְׂרָאֵל הַכֹּלָה וּמִקְבְּלִים מֵהַחֲתָן מֵתֵנָה יָפָה: שְׁנֵי לֹחוֹת הַבְּרִית, מִקְוִשְׁטִים כְּמוֹ כֹּלָה עִם כָּל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה שֶׁבֶּעַל פֶּה. הַדְּמוּי בֵּין מַעֲמָד הָרִשְׁוֹנִי מוּבָא גַם בַּסֵּפֶר פְּנִינֵי הָרֵב סוּלוּבִיצִיק זצ"ל (עַמ' רטו): "בִּשְׁם הָרֵב נַחֲמָן מִבְּרִסְלָב מִצְאָתִי כְּתוּב, שֶׁמְבֹאֵר בַּסֵּפֶר הַתְּשׁוּבָה שֶׁכָּל מִנְהַגֵּי הַחֲתוּנָה מִיּוֹסְדִים עַל מַעֲמָד הָרִשְׁוֹנִי, שֶׁהִתְקִימָה אֶז הַחֲתוּנָה הַגְּדוֹלָה בֵּין קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וְכִנְסַת יִשְׂרָאֵל."

סעודת אביונים לכבוד חתן וכלה

מסופר (מלאכים כבני אדם 360) שבזמן חתונת בתו של הרב קוק, בתיה מרים עם תלמידו הרב נתן רענן, נעלם הרב קוק באמצע שמחת החתונה. באותה שעה ניגש הרב קוק לבית התבשיל שם נערכה על חשבונו סעודה לעניים לכבוד החתונה. הרב קוק לא הסתפק בתרומה כספית לעניים אלא החליט לעזוב את חתונת בתו לשעה קלה ושם בסעודת האביונים מצאו את הרב קוק רוקד עם יהודי שניגן בכינור, כדי לשמח גם אותם.

ברכת אירוסין – ברכת מצוה של החתן

כותב הרמב"ם (אישות ג, כג-כד): כל המקדש אשה... צריך לברך קודם הקידושין (מסירת הטבעת) ואחר כך מקדש (מוסר לה טבעת קידושין) כדרך שמברכין קודם כל המצות: 'ואסר לנו את הארוסות והתיר לנו את הנשואות על ידי חופה וקידושין'. לפי הרמב"ם החתן בעצמו צריך לברך את ברכת האירוסין לפני מסירת הטבעת, אבל הרמ"א (אבן העזר לד, א) פוסק: "דאחר יברך." וכותב הט"ז (ס"ק א') הסיבה: "...שלא לבייש מי שאינו יודע (לברך)."

ברכות נישואין "שבע ברכות" – ברכת הקהל להצלחת חתן וכלה

לעומת ברכת האירוסין, בברכת הנישואין, זאת אומרת בשבע הברכות שאומרים אחרי קריאת הכתובה מתחת לחופה, לא מזכיר הרמב"ם שזו ברכת המצוה שהחתן או משיהוא מטעמו צריך לברך אותה. ולמה? מסביר הערוך השלחן (סב, ט): (השבע ברכות) "הם ברכות לחתן וכלה שיצליחו (ולכן) בהכרח שאחרים יברכו אותם." (השבע ברכות) "הם תפלה בעד החתן והכלה שיצליחו" (סעי' י'). מזה אפשר ללמוד שהמתנה היפה ביותר שאפשר להביא לחתן וכלה הוא להיות נוכח בשעת אמירת השבע ברכות. להקשיב היטב לכל ברכה וברכה, בבחינת 'שומע כעונה', להתפלל על הזוג הצעיר שיצליחו ולענות אמן בכוונה.

תפילה על הרווקים והרווקות

שעת החופה היא שעת רצון ומתאים אז להתפלל בלחש על כל הרווקים והרווקות, שיצליחו גם הם במהרה להקים בית.

חתונה יהודית לעולים

זכיתי פעמים רבות לערוך חופה לזוגות שברוסיה התחתנו בעיריה בלי חתונה יהודית. אחד מהם הוא זוג נפלא שהיו אסירי ציון והתחתנו במרכאות בכלא הרוסי. העדים הפסולים היו אנשי הק.ג.ב והפרח שהחתן נתן לכלה היה במקום הטבעת. בתא ליד החתן היה כלוא אנטולי (נתן) שרנסקי. אחרי שנים הוא זכה לעלות ארצה ולכהן כשר בממשלת ישראל. בחתונה שערכתי לזוג המיוחד הזה הוא היה עד.

כתובה שהלכה לאיבוד – "כתובה דאירכסא"

דרך נוספת שאפשר להרגיש זוג צעיר ולחוות את החתונה קצת מחדש, זה כאשר הכתובה הולכת לאיבוד, ואז מבקשים מהרב לכתוב כתובה חדשה הנקראת "כתובה דאירכסא", כפי שנפסק בשולחן ערוך (אבן

העזר סו, ג): "אם כתב לה כתובה, ונאבדה... צריך לכתוב(כתובה)אחרת... שאסור לאדם לדור עם אשתו שעה אחת בלא כתובה." וזה מצוי מאד וכבר כתבתי כאן בקהילה ובשכונה לכמה זוגות כתובה דאירכסא.

לא לשחק "חתונה" !

יש משחקי ילדים מסוכנים. אחד מהם הוא לשחק חתונה. לפני כמה זמן לקח בחור בגיל 16 כאן בבית-שמש טבעת מבחורה בגיל 15 ואמר לה בפני שני חבריו: 'הרי את מקודשת לי בטבעת זו כדת משה וישראל'. מה דינה של הבחורה בת 15? האם היא מקודשת וצריכה גט, אפילו שרק רצו לצחוק, כפי שפסק הרמ"א (אבן העזר מב, א): "אמרה תחלה: קדשיני, וזרק (טבעת) קדושין לתוך חיקה ואמר לה: הרי את מקודשת לי, ו(היא) ניערה בגדיה תוך כדי דיבור להשליך ממנה (טבעת) הקדושין, ואומרת שלא כיוונה מתחלה רק לשחוק בעלמא (כשאמרה לו 'קדשיני'), אפילו הכי הוי מקודשת." השאלה הכבדה הזאת מונחת עכשיו על שלחנו של הרב הראשי לישראל. אין זה המקרה הראשון בבית-שמש ולכן אני מבקש מכל ההורים כדי למנוע טרגדיה משפחתית להזהיר את הילדים לא לשחק משחקי חתונה, לא בפורים ולא בשאר ימות השנה.

החתונה בין אדם הראשון לחוה

החתונה הראשונה בעולם היתה בגן עדן בין אדם הראשון לחוה, אם כל חי, כמסופר בפרקי רבי אליעזר (י"ב): "עשר חופות (זו על גבי זו) עשה הקב"ה לאדם הראשון בגן עדן וכלן של אבנים טובות ומרגליות ושל זהב, והיו המלאכים מתופפים בתופים ומרקדים. והיו מלאכי השרת כמו שושבינים (מלווים) והקב"ה עמד וברך לאדם ולעזרו(ולאשתו), שנאמר 'ויברך אותם אלוקים'. (בראשית א, כח).

ברכה לכלה

וכן אנו מברכים כל כלה (קיצור שלחן ערוך קמז, ג), כפי שברכו את רבקה אמנו:

אַחַתְנוּ אַתְּ הָיִי לְאַלְפֵי רַבָּה !